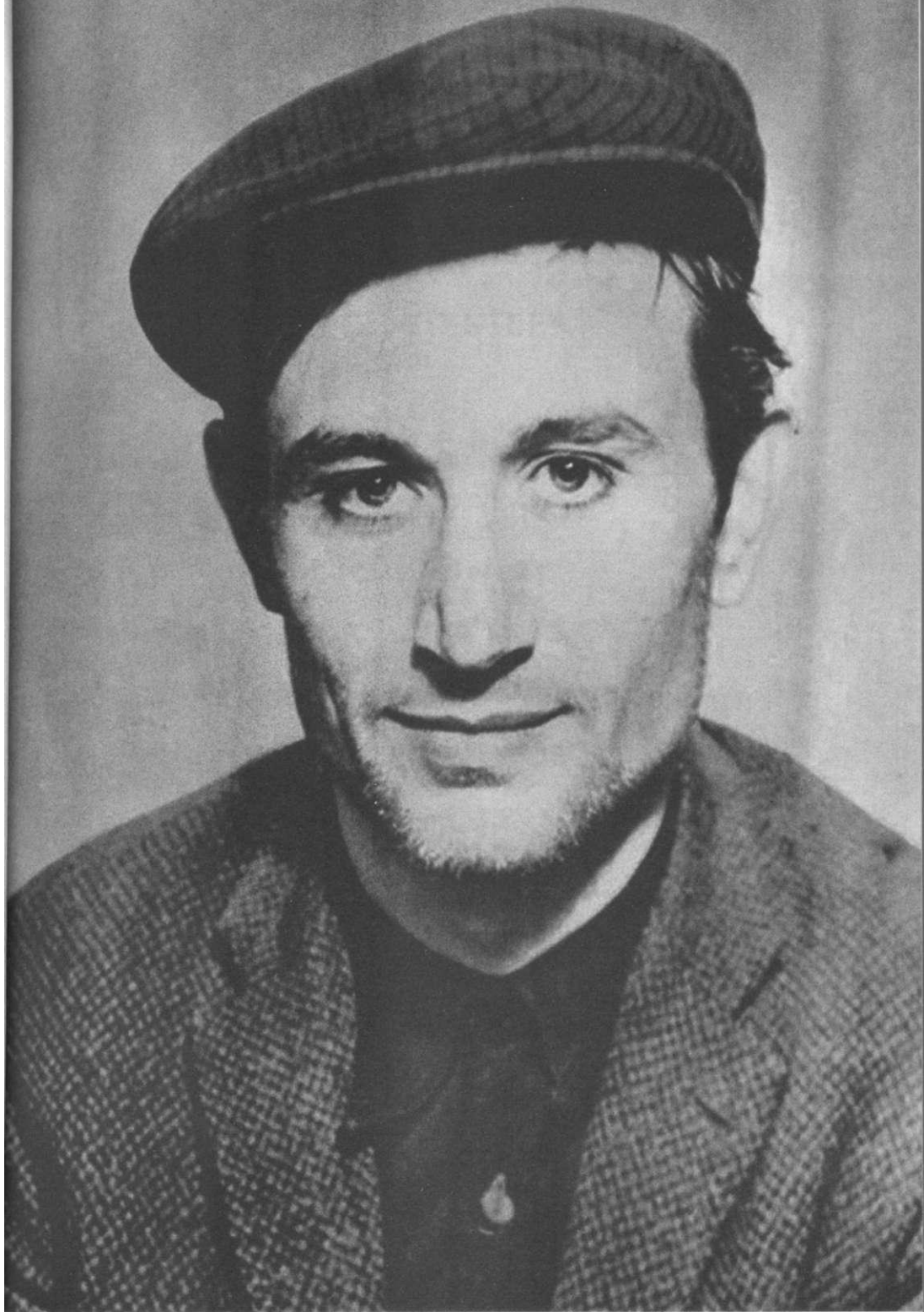

İBRAHİM KAYPAKKAYA
KİTABI
Seçme Yazılar ve Üzerine Yazılar

dipnot yayınları

Bu kitabın İbrahim Kaypakkaya'nın *Seçme Yazılarımı* içeren bölümünde Umut Yayıncılık tarafından 1992'de yayımlanan baskı esas alınmıştır.

Kitabın telif gelirleri İnsan Hakları Derneği'ne bağışlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....9

İbrahim Kaypakkaya.....11

SEÇME YAZILAR

Kürecik Bölge Raporu.....17

Bir Köylük Bölgedeki Yönetici Yoldaşlara Mektup.....37

Başkan Mao'nun Kızıl Siyasi İktidar Öğretisini
Doğru Kavrayalım.....43

TİİKP Program Taslağı Eleştirisi.....57

Şafak Revizyonizminin Kemalist Hareket, Kemalist
İktidar Dönemi, İkinci Dünya Savaşı Yılları, Savaş
Sonrası ve 27 Mayıs Hakkındaki Tezleri.....109

Türkiye'de Milli Mesele.....165

Şafak Revizyonizmi ile Aramızdaki Ayrılıkların Kökeni
ve Gelişmesi: TİİKP Revizyonizminin Genel Eleştirisi.....215

İBRAHİM KAYPAKKAYA
ÜZERİNE YAZILAR

İbrahim.....	347
<i>Muzaffer Oruçoğlu</i>	
İbrahim Kaypakkaya'yı Anarken.....	353
<i>Garbis Altinođlu</i>	
Kaypakkaya: Geleceđe İz Bırakan Devrimci Geçmişimiz.....	371
<i>Ziya Ulusoy</i>	
71 Devrimciliđinin Bařka Bir Portresi.....	389
<i>Yaşar Ayaşlı</i>	
Kemalizm'in Paltosu'ndan Tařan Aydınlık: İbrahim Kaypakkaya.....	411
<i>şöhret Baltaş</i>	
İbrahim Kaypakkaya'nın Fikri Dünyasında <i>Ne Yapmah'nm</i> Dinamiđi.....	431
<i>Emrah Cilasun</i>	
Sosyalizmin İçinden, Hareket'in Dışından: Kaypakkaya Deđerlendirmesi.....	443
<i>Erdoğan Aydın</i>	
Kaypakkaya ya Marksisttir ya da Devrimci Demokrat Bile Deđil.....	477
<i>Metin Kayaoğlu</i>	

SUNUŞ

1970'ler, Türkiye sosyalist solunun kitleselleşerek toplumsal meşruiyet kazandığı ve siyasal hayatın etkili aktörlerinden biri olduğu tarihsel momentimleri. Bu dönemin başlangıç noktası olarak alman 1971 ise bizzat sosyalist solu teşkil eden kimi öznelerce de "kopuş" olarak nitelenmiştir hep. Yine bu öznelerce kopulan yer olarak kâh "reformizm"e, kâh "revizyonizm"e, kâh "oportünizm"e işaret edilmiştir. Onlara göre bu "kopuş"un alameti de silahlı mücadelenin başlamasıyla devletin siyasal olarak cepheden karşıya alınmasıdır.

Ancak Türkiye solunun gündemine silahlı mücadelenin girmesiyle, onun devletle arasma koyduğu fiziksel mesafenin ideolojik ölçekte de gerçekleştiği söylenemez, İbrahim Kaypakkaya'nın katkısı tam da bu noktada kendisini gösterir. Onun Kemalizm ve milli meseleye ilişkin yaklaşımları — eleştirilmesi gereken yanları ve eksikleri bulunsun da— söz konusu ideolojik kopuşu gerçekleştirerek kendisini Türkiye solunda müstesna bir yere koyar.

Kaypakkaya'nın Kemalizme ve Kurtuluş Savaşı'na ilişkin tespitlerinin bütünüyle *sui generis* olduğu da şüphelidir gerçi. Onun tahlillerinin ve kimi politik önermelerinin İdris Küçükömer ve Sencer Divitçioğlu çizgisinden mülhem olabileceğine ilişkin bir soru sorulabilir örneğin. (Ancak Kaypakkaya bu kaynakları hiç zikretmemiştir. O, daha ziyade Şnurov başta olmak üzere Lenin, Stalin ve Mao Zedung gibi "kanonları" şahitliğe çağırarak tezlerine Marksist-Leninist çerçeve içinde meşruiyet aramıştır.) Buna rağmen, Kemalizmi karşı-devrimci ve gerici bir ideoloji olarak solun karşısına koyan bu yaklaşımlar içinde Kaypakkaya'nın tezlerinin yeri şu nedenle özel bir

10 I İbrahim Kaypakkaya Kitabı

önem taşımaktadır: Kaypakkaya, eylem halindeki siyasal bir öznenin siyasal/ideolojik/programauk perspektifine içermiştir bunu.

Kaypakkaya elbette salt bu başlıklardaki katkısına indirgenemez. O dönemde sol içi tartışma başlıklarında (Milli Demokratik Devrim-Sosyalist Devrim, SBKP-ÇKP ayrışması, strateji vs.) aldığı konum —süreç içerisinde aşınmış sayılabilsede— onu sosyalist solda etkili olmuş kimi akımların/fraksiyonların ideolojik, politik ve örgütsel kaynağı kılar. Bu da onun tarihsel önemine işaret eder.

Elinizdeki kitap Türkiye sosyalist solunun bu müstesna önderinin kendi yazılanndan ve onu çeşitli yönleriyle değerlendiren makalelerden oluşuyor.

"İbrahim Kaypakkaya Üzerine Yazılar" başlıklı bölümde yer alan yazıların ilki Kaypakkaya'nın mücadele arkadaşı, TKP (M-L) kurucularından Muzaffer Oruçoğlu'na ait. Sonraki makalelerin yazarlarından Garbis Altınoğlu, Ziya Ulusoy ve Yaşar Ayaşlı da Kaypakkaya ile aynı kuşaktan. İzleyen yazılar Şöhret Baltaş, Emrah Cilasun, Erdoğan Aydın ve Metin Kayaoğlu tarafından kaleme alındılar. Makaleleri için yazarlarımıza, kitabın kapağını hazırlayan grafiker Yılmaz Aysan'a ve gösterdikleri dayanışma için Umut Yayımcılık'a teşekkür ederiz.

Kitabın, İbrahim Kaypakkaya'nın anlaşılmasına ve yeniden değerlendirilmesine mütevazı bir katkı sağlamasını umuyoruz.

Dipnot Yayınları

İBRAHİM KAYPAKKAYA

1949 yılında yoksul bir ailenin çocuğu olarak Çorum'un Sungurlu ilçesinin Karakaya Köyü'nde doğdu. Aile köklerinin Dersim'e dayandığı ve sürgün sonucunda Çorum'a gittikleri de söylenmektedir. İlkokulu bitirdikten sonra 1961'de Hasanoğlan Öğretmen Okulu'nun sınavını kazandı ve öğrenimini burada sürdürdü. Bu okuldan mezun olduktan sonra, Yüksek Öğretmen Okulu Hazırlık Sınıfına bir yıl devam etti ve İstanbul'daki Çapa Yüksek Öğretmen Okulu'na başladı. Aynı zamanda İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik Bölümü öğrencisi olan Kaypakkaya, sol düşüncelerle burada tanıştı. Kaypakkaya, okuldaki arkadaşlarıyla birlikte FKF İstanbul Sekreterliği ile ilişki kurarak, kendi okullarında da örgütlenme çalışmalanna başladı. Mart 1968'de Çapa Fikir Kulübü'nün kuruculan arasında yer aldı. Türkiye İşçi Partisi'ne üye oldu. Kuruculan arasında Muzaffer Oruçoğlu'nun da bulunduğu Fikir Kulübü, okul yönetimi tarafından tepkiyle karşılandı. Çapa Fikir Kulübü'nün başkanı olan Kaypakkaya, 6. Filo'ya karşı bildiri yayımladığı gerekçesiyle Kasım 1968'de okuldan atıldı. Buna karşı Danıştay'dan yürütmeyi durdurma karar almasına rağmen, Kaypakkaya'nın Çapa Yüksek Öğretmen Okulu ile olan ilişkisi kesildi. Okuldan atıldıktan sonra, çeşitli işlerde çalışarak ve matematik dersi vererek yaşamını sürdürdü. 6. Filo'ya karşı yapılan eylemlere ve öğrenci örgütlerinin düzenlemiş olduğu gösterilere katıldı.

Bu dönemdeki siyasi faaliyetlerini, Diyarbakır Sıkıyönetim Askeri Savcılığı'na verdiği ifadede şöyle anlatıyor:

1967 yılında 9 arkadaşla birlikte Çapa Fikir Kulübü'nü kurduk. O dönemde FKF ve TİP'in bir üyesi olarak, onlann düzenlediği bütün toplantı, form, miting ve gösterilere katıldım. 1968 yılında okulun gerici yönetimi tarafından önce muvakkat ve daha sonra da kati olarak uzaklaştırıldım. Buna karşı Da-

ruştay'dan yürütmenin durdurulması kararı almama rağmen, okulun faşist idarecileri bu karara uymadı. Benim düşünce yapım, katılmış olduğumu eylemler ve gençlik örgütündeki çalışmalarımla, okuldan uzaklaştırılmamın başlıca nedenleri olarak gösterildi. Hatırladığım kadarıyla o zamanlar katıldığım, "NATO'ya Hayır" ve Amerikan 6. Filosunu protesto eylemleri, Halk Aşıkları Gecesi düzenlemeye çalışmam, bazı bildirilerin dağıtılması ve işçi yürüyüşlerine katılmam öğrencilik sıfatıma zarar getiren hareketler olarak telakki edilmişti. Oysa bunlar, yurdunu ve halkım seven herkesin, kendi inancı ve bilinci doğrultusunda sürdürmesi gereken ve kişisel sorumluluğu olan çalışmalarıdır.'

Kaypakkaya, FKF ve TİP içinde başgösteren ayrılıklarda, Milli Demokratik Devrim (MDD) tezini savunan kesimde yer aldı. *İşçi-Köylü* gazetesinin İstanbul'daki bürosunda çalışan Kaypakkaya, *Aydınlık* ve *Türk Solu* dergilerine yazılar yazdı. 1969'daki FKF Genel Kurulu'ndan sonra, MDD görüşünü benimsemiş olanlar arasında başgösteren ayrılıkta, Doğu Perinçek ve arkadaşlarının başını çektiği Proleter Devrimci Aydınlık (PDA) çevresiyle birlikte hareket etti.

1969 ve 1970'te yoğunlaşan kitlesel eylemlerin büyük bir bölümünde yer aldı. Silivri Değirmenköy'deki toprak işgalini desteklediği için gözaltına alındı. O yıllarda meydana gelen Demir Döküm, Petrix, Sungurlar, Gıslaved gibi fabrikalardaki işçi eylemlerini de destekleyen Kaypakkaya, 1971'de Çorum ve yöresini gezerek, izlenimlerini "Çorum İlinde Sınıfların Tahlili" adı altında kaleme aldı. Bundan sonra bir süre Malatya, Tunceli ve Gaziantep yörelerinde örgütsel etkinlikte bulundu. Sıkıyönetim ilanı ile birlikte aramaya başladı.

1972 yılına kadar saflarında bulunduğu ve DABK (Doğu Anadolu Bölge Komitesi) üyesi olarak görev yaptığı TİİKP'den bu tarihte yollan ayrıldı. Doğu Perinçek ve çevresinin revizyonist ve oportünist olduklarını iddia eden Kaypakkaya, aylık sonrasında TKP (M-L)/TİKKO'yu kurdu.

TKP (M-L) faaliyetlerinin yoğunlaştığı Dersim-Çemişgezek bölgesinde mücadele ederken, 24 Ocak 1973'te Çemişgezek'in Vartinik köyü Mirik mezrasında kolluk güçleri tarafından bulunduğu köyün etrafı sanılmış, çatışma sırasında TİKKO'nun ilk komutanlarından Ali Haydar Yıldız yaşamını yitirirken, Kaypakkaya yaralı olarak çatışma alanından uzaklaşmayı ba-

¹ İbrahim Kaypakkaya, *Seçme Yazılar*, Umut Yayıncılık, İstanbul, 2004, s. 490.

sardı. Beş gün sonra ise saklandığı köydeki bir öğretmenin ihbanyla yakalandı.

Yaralı olmasına rağmen karda yürütüldü. Buradan ayaklan donmuş olduğu halde Diyarbakır'a getirildi ve hastaneye yatırıldı. Ayaklarının kesilmesine izin vermemesine karşın, yemeğine ilaç konularak uyutulup, donmuş olan ayakları kesildi. İyileştikten sonra günlerce işkenceye maruz kalan Kaypakkaya, sorgusunda kendisini ve örgütünü bağlayacak hiçbir ifade vermedi.

Ben buraya kadar anlattığım şeyleri söylemekte bir sakınca görmüyorum. Bütün bunlar, o dönemdeki legal ve kanunen de suç olmayan faaliyetlerdi. Ben de, bir devrimci olarak bu faaliyetler içerisinde yukarıda anlattığım çerçevede içerisinde yer aldım. Bu çalışmaları, Marksizm-Leninizme inanan bir komünist devrimcinin halkın kurtuluşu için yapması gerekli çalışmalar olduğu kadar, devrimci gençliğin örgütü Dev-Genç'in üyesi olan bir devrimci gencin halka ve gençliğe karşı sorumluluğunun gereği olarak da sürdürdüm.

Ancak şahsımı ilgilendiren konular ve hakkımdaki isnatları taşınan hususlardan gayri, gençlik örgütü ve çalıştığım devrimci gruplar içinde başkalarını etkileyebilecek bir beyanda bulunamam. Anlatmış bulunduğum şeyler, gençlik ve içinde bulunduğum devrimci gruplar saflarında kendi çalışma ve düşüncelerimle ilgili bulunmaktadır. Başkaları hakkında beyanda bulunmayı, kişisel sorumluluk sahamı aşan bir hareket sayarım. Sıkıyönetim ilanına kadar ki faaliyetlerim bunlardı.²

[...]

Esasen biz komünist devrimciler, prensip olarak siyasi kanaatlerimizi ve görüşlerimizi hiç bir yerde gizlemeyiz. Ancak örgütsel faaliyetlerimizi, örgüt içinde bizimle birlikte çalışan arkadaşlarımızı ve örgüt içerisinde olmayıp da bize yardımcı olan şahıs ve grupları açıklamayız. Kişisel sorumluluğum açısından gerekeni zaten söylemiş bulunuyorum. Ben buraya kadar anlattıklarımı samimiyetle inandığım Marksist-Leninist düşünce uğruna yaptım. Ve sonuçtan asla pişman değilim. Ben bu uğurda her türlü neticeyi göze alarak ve can bedeli bir mücadeleyi öngörerek çalışım ve neticede yakalandım. Asla pişman değilim. Bir gün sizin elinizden kurtulursam gene aym şekilde çalışacağım.³

²A.g.e., s. 491.

³A.g.e., s. 493.